

Впровадження передового досвіду, на думку О.Л. Сидоренко, носить творчий характер і має такі властивості, як перспективність, соціальна значущість, результативність, дієвість, повторюваність, інноваційність, прогресивність [8]. У свою чергу, обмін передовим педагогічним досвідом та творчими здобутками педагогів, використання нетрадиційних форм науково-методичної роботи, як відмічає В. В. Семенюк, належить до умов підвищення якості усього освітнього процесу [9].

Висновки. Таким чином, результати теоретичного аналізу та вивчення досвіду роботи технологічного відділення ЗФПО доводять, що успішність здійснення науково-методичної діяльності ґрунтується на забезпеченні усім її учасникам об'єктивно необхідних, науково обґрунтованих організаційно-педагогічних умов, врахування яких сприятиме оптимізації управління науково-методичною роботою; створенню відповідних програм її розвитку; прогнозуванню результатів та визначенню критеріїв її оцінки; вдосконаленню організаційної структури управління нею.

Список використаних джерел

1. Азбука управлінської діяльності: Інформаційно-методичний посібн. / автори-укладачі: Б.С. Набока, Є.І. Віденко. Кіровоград: Світ, 1998. Вип. 4. 102 с.
2. Андрущенко В. Освіта в пошуку нових стратегій мислення. *Вища освіта України*, 2003. №2. С. 5–6.
3. Зязюн І.А. Інтелектуально-творчий розвиток особистості в умовах неперервної освіти. *Неперервна професійна освіта: проблеми, пошуки, перспективи*. Київ, 2000. С. 41.
4. Корогод Н. П. Управління як необхідна умова вдосконалення науково-методичної роботи в навчальних закладах. *Рідна школа*. 2005. №4. С. 44–46.
5. Ничкало Н. Г. Неперервна професійна освіта як філософська та педагогічна категорія. *Неперервна професійна освіта: теорія і практика*. Науково-методичний журнал. 2001. Вип. 1. С. 1–22.
6. Олійник В.В. Цільове управління професійно-технічними навчальними закладами в ринкових умовах : навч. посібник / Олійник В.В., Медвідь В.В ; за ред. Г. А. Дмитренка. Київ: ЦППО, 2002. 68 с.
7. Організаційно-педагогічні основи методичної роботи. Київ: УІГЖККО, 1995. 180 с.
8. Сидоренко О. Л. Педагогічні умови ефективності науково-методичної роботи з учителями загальноосвітніх навчально-виховних закладів. *Напрями наукових досліджень кафедри педагогіки*. зб. наук. пр. Харків, 1997. - №4. – С. 56–59.
9. Стратегія реформування освіти в Україні: Рекомендації з освітньої політики. Київ: К.І.С, 2003. 296 с.

Кісь А. В.

аспірант,

Полтавський національний педагогічний університет
імені В. Г. Короленка

ВИХОВАННЯ ЕСТЕТИЧНОГО СМАКУ СТАРШОКЛАСНИКІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ КИЛИМАРСТВА ТА ВИШИВКИ ЯК ВИДІВ ДЕКОРАТИВНО- ПРИКЛАДНОГО МИСТЕЦТВА

Естетичне виховання у процесі формування особистості, її всебічного розвитку є надзвичайно актуальним питанням. Саме декоративно-прикладне мистецтво володіє великим та різноманітним впливом на формування в учнів естетичного відношення до дійсності. Воно ефективно впливає на розвиток свідомості і почуттів підростаючого покоління, на його погляди та переконання, відіграє суттєву роль у формуванні моральності та духовності.

Естетичний розвиток кожної особистості, формування у неї естетичних ідеалів та художнього смаку розпочинається з раннього віку. Особлива увага в умовах сьогодення повинна приділятися естетичному вихованню учнів. Суттєву роль у плані естетичного виховання та культурно-естетичного розвитку особистості відіграють навчальні предмети «Трудове навчання» та «Технології», що засобами свого змісту дозволяють активно прилучати учнів до надбань українців в сфері декоративно-прикладного мистецтва, зокрема за такими його видами як вишивка та килимарство.

Дослідження проблематики впливу народного декоративно-прикладного мистецтва на виховання особистості висвітлювали у своїх працях Є. Антонович, О. Гевко, Л. Гриценко, Р. Захарченко, Н. Мамчур, Т. Мацейків, В. Мусієнко, О. Онищук, С. Павх, Л.Савка, В.Титаренко та ін. Питання естетичного виховання школярів на уроках трудового навчання та технологій присвятили увагу у своїх публікаціях О. Бокшиц, М. Булай, В. Каменєва, Ю. Коломієць, О. Марущак, А. Пригодій, І. Савчук, Є. Швець, І. Шильник та ін.

Метою статті є визначення особливостей виховання у старшокласників естетичного смаку засобами декоративно-прикладного мистецтва.

У декоративно-прикладному мистецтві, у народній творчості сформовані норми естетичного мислення народу, кожний рукотворний виріб єдиний та ексклюзивний. Індивідуальність майстра, яка ввібрала у себе соціальні, моральні й естетичні ідеали народу, втілилася в неповторний витвір на основі загальної норми і зразка, така робота переповнена естетичним смаком народу загалом і кожного майстра зокрема [1; 4].

Відтворенням самотутніх традицій у створенні виробів, що є характерними для українського килимарства та вишивки, відзначається процес навчання старшокласників декоративно-прикладному мистецтву.

Підкреслюючи силу народних традицій, наголошуємо, що народний смак своєрідний і створений конкретними історичними умовами, він відрізняється від естетичного смаку сучасної людини і в той же час близький до нього.

Своєрідність і неповторність естетичного смаку полягає в тому, що краса, створена на його основі, інша, ніж краса професійного мистецтва. Вченими висловлюється думка стосовно того, що необхідним є поглиблене осмислення уяви про красу, виявлення особливої уваги до естетичного смаку, бо вони є визначеною нормою і зразком у формуванні естетичної культури [2; 5].

Вивчення старшокласниками вишивки та килимарства як видів декоративно-прикладного мистецтва сприяє формуванню культури особистості на основі виявлення, засвоєння, створення та передачі народних, культурних, моральних і матеріальних цінностей.

Підвищенню рівня естетико-виховного впливу на особистість, як відзначала Л. Фірсова, сприяє виконання декоративно-прикладним мистецтвом ряду функцій: комунікативної, пізнавальної, творчої [5, с.120]. Саме ці функції пов'язані з освоєнням цінного, що було набуто попередніми поколіннями. Пізнання прекрасного за допомогою декоративно-прикладної творчості збагачує естетичну культуру, зміцнює критерії естетичних оцінок художніх явищ. Естетична сила мистецтва впливає на естетичний смак особистості.

У педагогічному словнику під редакцією М. Ярмаченка зазначено, що «естетичний смак – компонент структури особистості, одна з форм її ставлення до довкілля. Відображає уподобання людини і має яскраве емоційне забарвлення. Виявляється у вибіркового ставленні до об'єктів у формі безпосередніх, емоційних реакцій, оцінних суджень. В основі естетичного смаку лежить здатність людини емоційно реагувати на явища природи, суспільного життя та оцінювати їх; формується в індивідуальному досвіді людини. Процес формування естетичного смаку пов'язаний з формуванням ідеалів і переконань особистості. На його розвиток впливають умови життя, професійна орієнтація, культурний рівень людини» [3, с. 344].

Виховання естетичних смаків у старшокласників засобами декоративно-прикладного мистецтва відбувається як у процесі класної роботи, так і позакласної, що будується на принципах зацікавленості й добровільної участі в ній та враховує індивідуальні інтереси й нахили учнів. До форм позакласної роботи відноситься гурткова робота у даному напрямі, участь у виставковій діяльності, відвідування краєзнавчих та етнографічних музеїв та галерей тощо.

Таким чином, в українській вишивці та килимарстві як видах декоративно-прикладного мистецтва прослідковуються автентичні традиції, до формування яких долучилися народні умільці багатьох поколінь. Вивчення старшокласниками різних видів декоративно-

прикладного мистецтва спрямовано на вирішення важливих завдань у сфері естетичного виховання, яке пов'язане з формуванням у молоді естетичної культури та естетичного смаку.

Список літературних джерел

1. Антонович Є. А. Декоративно-прикладне мистецтво: навч. посібник. Львів: Світ, 1993. 272 с.
2. Калашник Н. Г. Естетичні смаки: їх витоки і формування. Запоріжжя: Просвіта. 2001. 343 с.
3. Педагогічний словник / За ред. Ярмаченка М. Д. К.: Пед. думка, 2001. 514с.
4. Полтавська школа етнодизайну: кол. монографія / кол. авторів: Степаненко М. І., Антонович Є. А., Бутенко В. Г., Тименко В. П., Цина А. Ю. та ін. ; за заг. ред. Титаренко В. П. Полтава: Вид-во «Астроя», 2020. 212 с. URI: <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/16879>
5. Фірсова Л. С. Формування естетичних оцінних суджень майбутніх вчителів засобами декоративно-прикладного мистецтва. Наукові записки. Серія: Педагогічні науки. Кіровоград: КДПУ. 1998. Вип. 14. С. 120–123.

Коробань О. В.

старший викладач,

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ПІДГОТОВКИ ВИКЛАДАЧІВ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ ТА КРАЇНАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Метою нашого дослідження було вивчити та порівняти досвід підготовки викладачів професійно-технічної освіти (ПТО) в Україні та країнах Європейського Союзу (ЄС). У дослідженні визначено подібності та відмінності в системах професійної освіти та програмах підготовки викладачів, а також успіхи та проблеми у підготовці викладачів професійно-технічної освіти в кожному регіоні. Завданням дослідження було поінформувати про політику та практику професійно-технічної освіти та підготовки викладачів з кінцевою метою покращення якості та актуальності професійно-технічної освіти в Україні.

Професійно-технічна освіта – це освітня програма, яка спрямована на надання здобувачам освіти практичних навичок і знань, необхідних для конкретних професій. Професійно-технічна освіта має на меті надати здобувачам компетенцій, які відповідають вимогам ринку праці, а також допомогти їм знайти роботу чи відкрити власний бізнес. Професійно-технічна освіта є важливою для економічного зростання та розвитку країни, оскільки вона може допомогти усунути прогалини та дефіцит навичок на ринку праці. В Україні протягом останніх років професійно-технічна освіта зазнала значних реформ, зосереджених на модернізації навчальних програм і наданні здобувачам освіти можливостей для практичного навчання. Проте система все ще стикається з проблемами, такими як недостатнє фінансування, застаріла інфраструктура та брак кваліфікованих викладачів.

Професійно-технічна освіта в Україні надається в спеціалізованих професійно-технічних ліцеях і коледжах, які пропонують низку професійно-технічних програм у різних галузях, таких як машинобудування, будівництво, сільське господарство, сфера послуг, тощо. Система професійно-технічної освіти в Україні за останні роки зазнала значних реформ, щоб зробити її більш гнучкою до потреб ринку праці. Щоб стати викладачем професійно-технічної освіти в Україні, потрібно мати вищу освіту у відповідній галузі, як-от інженерна чи педагогічна, і пройти програму підготовки викладачів. Програма підготовки викладачів включає теоретичну та практичну підготовку, а випускники повинні скласти сертифікаційний іспит, щоб стати сертифікованим викладачем професійно-технічної освіти.

Незважаючи на зусилля з модернізації системи професійно-технічної освіти, підготовка викладачів професійно-технічної освіти в Україні все ще стикається з кількома проблемами. Однією з головних проблем є брак кваліфікованих викладачів, оскільки багато досвідчених педагогів пішли на пенсію або залишили професію за останні роки – це призвело до нестачі викладачів. Ще однією проблемою є застаріла інфраструктура та обладнання багатьох професійно-технічних ліцеїв та коледжів, через що викладачам важко проводити практичне